

**KOHTLA-JÄRVE
KESKRAAMATUKOGU
2020. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Kohtla-Järve 2021

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1.1Koroonaviiruse mõju.....	3
1.1.1Esimene laine.....	3
1.1.2Teine laine.....	4
2Juhtimine	4
2.1Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	4
2.2Eelarve.....	4
2.3Projektid.....	5
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused.....	5
4.4 Laste- ja noorteteenindus	7
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	7
LISA 1. Personali koolitus.....	9
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	9
LISA 4. Laste ja noorteüritused.....	9

Sissejuhatus

Tabel 1

Maakonna/ linna nimi	Elanike arv (01.12.1 9)	KOV-de arv maakonn as	Üldkasutatav ate raamatukogu de arv	Harukogu de arv	Teenindus punktide arv	Kokku
Kohtla-Järve	33578	1	1	3		4

1. Põhilised tegevussuunad

Raamatukogu põhiülesandeks on lugejate igakülgne kvaliteetne teenindamine, pidevalt uuenevate elektrooniliste teenuste tutvustamine, kirjanduse ning raamatukogu reklaamimine. Meie kogud on hästi komplekteeritud, selle tõestuseks on suur RVL laenutuste hulk meie kogudest. Eriti tellitakse meilt venekeelset kirjandust.

Tähtsal kohal on töötajate koolitamine ja enesetäiendamine, mis enamasti toimus virtuaalselt või enesearendamise teel.

2020. aasta oli raske seoses ülemaailmse Covid-19 viiruse pandeemiaga. Raske aasta oli ka meie raamatukogudele. Nii nagu viirus mõjutas tugevalt kogu maailma elukorraldust, oli pärsitud ka meie raamatukogude töö, mis kajastub ka kõikides raamatukogu näitajates. Aasta jooksul, väljaarvatud aeg, millal olime suletud pandeemia tõttu, toimus järjekindlalt kesk- ja vanemaaliste inimeste agiteerimine osavõtmiseks arvutikasutamise õpingutest, selgitati interneti võimalustest ja vajadusest. Suurt rõhku pandi arvutikasutamise turvalisusele. Saadeti infot harukogudesse, paigaldati reklaami massiteabevahenditesse, kasutati internetiresse ja sotsiaalvõrgustikku. Erinevates kohtades paigaldati müürilehti ja suusõnaliselt kutsuti oma lugejaid individuaalsetele konsultatsioonidele. Eriti meeldis inimestele individuaalselt läbiviidud koolitused. Nad ei tundnud ebamugavust ja õppisid rahulikult keskkonnas, ilma pingeta ning vajadusel esitasid küsimusi. Arvestades üldist keerulist olukorda, kus määravaks sai inimestega distantsi hoidmine, raamatukogude suletus ja kontaktivaba laenutamine, oli individuaalkoolituste näitajad üllatuslikult väga head. Raskustele vaatamata korraldati näituseid ja esimesel võimalusel isegi suuremaid üritusi, järgides igati kõiki ohtusnõudeid.

1.1 Koroonaviiruse mõju

1.1.1 Esimene laine

Koroonaviirus mõjutas kõiki eluvaldkondi ka raamatukogu igapäevast tööd. Lugejate jaoks oli raamatukogu suletud esimese laine ajal 14. märtsist kuni 17. maini. See periood jagunes tinglikult kaheks:

14.03.-12.04. raamatukogude suurpuhastus, desinfitseerimine, teavikute pikendamine, infopäringutele vastamine, kogude korrastamine (mahakandmised). Töötajad töötasid hajutatult.

14.04-17.05 lugejatele kontaktivaba laenutus, jätkus sisetööde tegemine

Erandiks oli Sompas haruraamatukogu. Kuna Sompas HRK asub Sompas klubi hoones, siis sõltus raamatukogu tööaeg klubi lahtiolekust. Küllastajatele suleti klubihoone 10. märtsist kuni 1. juunini. Raamatukogutöötajal võimaldati kuni 25. märtsini teha raamatukogu ruumides sisetööd. Edasi suunati töötaja tööle Ahtme haruraamatukokku.

Esimesel lugejate jaoks suletud perioodil korraldati kõikides meie raamatukogudes põhjalik suurpuhastus - puhastati raamaturiulid, desinfitseeriti kõik pinnad. Paralleelselt sellega

pikendati ka telefoni ja e-maili teel teavikuid ja informeeriti lugejaid edaspidise töö osas. Vastati infopäringutele. Sel perioodil toimus ka jooksvalt vananenud kirjanduse valimine mahakandmiseks.

Kontaktivaba laenutuse puhul said lugejad raamatud kätte ettetellimise teel. Seda sai teha nii telefoni, e-meili, sotsiaalmeedia kanalite kui ka raamatukogu programmist reserveerimise teel. Esimese laine ajal oli planeeritud kindel kellaeg igale lugejale, kuid töö käigus selgus, et selline süsteem ei toimi, sest lugejad ei pidanud kellaegadest kinni. Vältimaks inimeste liigset liikumist ja kontakti teineteisega, ei piiratud ka laenutatud teavikute arvu. Laenutustähtaega pikendati telefoni teel, kuigi viivist lugejatele suletud perioodi eest ei arvestatud. Pakuti võimalust ka raamatuid esialgu mitte tagastada. Kuna sel perioodil oli teenuste kättesaadavus tugevalt häiritud, püüti leida ja pakkuda lugejatele alternatiivseid teenuste kasutamise võimalusi. Nii jagati sotsiaalmeedia kaudu kõikvõimalikke virtuaaltegevusi nii täiskasvanutele kui ka lastele. Näiteks just selleks perioodiks laste jaoks loodud "Juturiinul", kus näitlejad loevad ette raamatuid järjejuttudena; Toila Vallaraamatukogu, Eesti Noorsooteatri ettelugemisi ja ERR Vikerraadio Õhtujutud lastele, Eesti Draamateatri sari "Õhtujutud", Tallinna Keskraamatukogu e-raamatud, viktoriinid. Ajakiri "Eesti Loodus" võimaldas sel perioodil vaba juurdepääsu oma e-ajakirjadele. Kasutati ka venekeelseid e-ressursse: 70 бесплатных онлайн-библиотек jms.

Töötajatele soetati ja tehti kohustuseks kanda isikukaitsevahendeid - visiirid, maskid, kindad, desinfitseerimisvahendid. Kontaktivaba laenutuse puhul teeninduslasele lugejaid ei lubatud. Eelnevalt reserveeritud ja lugeja jaoks pakitud teavikud, anti lugejale läbi välisukse, lastekirjanduse osakonnas aknast.

Alates 18. maist taastus tavapärase laenutus. Enne raamatukogude taasaavamist paigutati laenutuslettide ette lauad, suurendamaks teenindajate ja lugejate vahelist kaugust üksteisest, riputati ülesse infomaterjale ohutuks käitumiseks raamatukogudes.

1.1.2 Teine laine

Teise laine algusest alates olid raamatukogu külastajatel nõutav maski kandmine, mida enamasti ka täideti. Vaid üksikutele inimestele tuli nina ja suu katmist meelde tuletada ja mõnele külastajale mask anda.

Seoses viiruse kiire ja laialdase levikuga Ida-Virumaal, kuulutati maakonnas välja eriolukord ja Kohtla-Järve linnapea käskkirjaga keelati raamatukogude külastamine 12. detsembrist kuni 3. jaanuarini 2021. Töötajad olid raamatukogus hajutatult kohal, et pikendada lugejate teavikuid, vastata nende küsimustele ja jagada informatsiooni.

Võrreldes esimese lainega, toimus töö juba organiseeritumalt ja rahulikumalt, sest nii töötajatele kui ka lugejatele oli selline töökorraldus juba tuttav. Iseloomulik sellele perioodile on see, et suurenes ajakirjade kojulaenutamise hulk KRK lugemissaalis, sest inimesed eelistasid rohkem kodus lugeda. Lugejad olid informeeritud, et raamatukogud suletakse ja laenutasid koju rohkem teavikuid. Kuna lugejate jaoks suletud perioodil jäid ära suured näitused lugemissaali konverentsisaalis, siis uudse lahendusena võeti kasutusele virtuaalnäitused. Hea on tõdeda, et lugejatel ei kadunud lugemishuvi. Kokkuvõtteks võib öelda, et ka sellises olukorras on võimalik tööd teha ning kõik said hästi hakkama.

2 Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Raamatukogu struktuuris muudatusi ei olnud.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.19. €	Seisuga 31.12.20 €	Muutus %
Eelarve kokku	586337	611933	+ 4,37
Personalikulu	433834	473143	+ 9,06
Komplekteerimiskulu	82449	78197	- 5,16
sh KOV-lt	23079	17457	- 24,36
sh riigilt	59370	60740	+ 2,31
Infotehnoloogiakulu	5702	3198	- 43,91

Eelarve oli suurem kui eelmisel aastal peamiselt töötasude tõusu tõttu. Muus eelarves tuli seoses koroonaviirusega kokku hoida, et ei tuleks vähendada töötajate töötasusid või saata inimesi palgata puhkusele. Kokkuvõttes tulime selle ülesandega ka toime.

Rõõmustav oli riigipoolne teavikute soetamise lisaelarve, mis leevendas linnapoolse osa vähenemist.

2.3 Projektid

Projekte ei olnud.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Personali koosseis ei muutunud.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Lisa 1

Et takistada viiruse kiiret levikut ja inimeste omavahelist kokkupuudet, jäi ära palju tavapäraseid koolitusi. Sellest ka väga väike koolituste arv võrreldes varasema aastaga. Kui 2019. aastal oli 25 koolitust, siis möödunud aastal oli see vaid 10, millest veebikoolitusi oli 6. Kokku said koolitust 10 töötajat, tundides 318 AT (eelmisel aastal 644 AT). Suuremahuline veebikoolitus oli "Vanemaealiste digimentorlus" (koolitusemaht 56 AT), kus osales 2 töötajat, kes tegelevad vanemaealiste individuaalkoolitustega. Veebikoolitustest võib veel nimetada "Noored ja Internet", "Küberturvalisuse on-line koolitus, "Laps ja kirjandus" jt.

Iga-aastased raamatukoguhoidjate maakondlik ja vabariiklik suvelaager jäi ära.

Tänu koolitustel osalemisele oskavad meie töötajad anda igapäevast abi nutiseadmete kasutamisel kolleegidele.

Peale oma töötajate nõustati Kohtla-Järve Järve Kooli raamatukoguhoidjat ja Kohtla-Järve Riigigümnaasiumi töötajaid.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitusi sellel aastal ei toimunud.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised:

LISA 2

Oli üks ülevaade uudiskirjandusest väljaandes Infopress.

Ahtme haruraamatukogu töötajad käisid 4 korral esinemas ettekannetega Ahtme linnaosa pensionäride päevakeskuses. Loengud toimusid kirjandusliku kohviku vormis.

2.4.4 Erialahariduse omandamine.

Erialast haridust ei omanda hetkel keegi.

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Raamatukogude ruumide osas muudatusi ei olnud. Remondivajadus on suuremal või vähemal määral enamuses raamatukogudes.

2020.aastal remonditi Ahtme haruraamatukogu katust.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Liikumispuudega inimestel on raskusi Oru ja Sompa haruraamatukokku pääsemisega, kuigi viimasesse on paigaldatud klubi treppidele liikumist kergendavad käsipuud. Kaldtee puudub. Ülejäänud raamatukogudes on sissepääsemiseks kaldteed. KRK lugemissaalis käib küllaltki palju erivajadustega inimesi – Multipleksis OÜ, Invaliidide Ühenduse liikmeid. Kuna Keskraamatukogu lugemissaali ürituste saal asub teisel korrusel, siis on liikumispuudega inimesel raskendatud sinna pääsemine. Sel juhul aitab teda raamatukogutöötaja.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Infotehnoloogia osas suuri muudatusi ei toimunud – vahetati välja paar arvutikomplekti ja lisati mõnele mälumahtu. Väiksemaid lisatarvikuid sai vastavalt vajadusele.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Komplekteerimise aluseks on eestikeelse kirjavara soetamine ja lugejate huvid ning vajadused. Lähtutakse kvaliteedist ning arvestatakse kohalike vajadusi ja olusid. Komplekteerimisel arvestame seda, et keskraamatukogus ja harukogudes on väga suur osa lugejatest vene keele ja kultuuri taustaga. Raamatukogu fondi komplekteeritakse lähtudes lugejate nõudlusest ja samuti riigiraha kasutamise lepinguga sätestatud tingimustest. **34,4%** (riigi eelarve eraldisest **30%**) ulatuses soetasime raamatuid, mis on saanud toetust riigilt, auhinnatud ja Kultuurkapitali poolt toetatud. Raamatud, mis seotud temaatiliselt Ida-Virumaaga ja kohalike autorite teoseid jõuavad ka enamuses meie raamatukogu riiulitele. Ostude valik sõltub pakutavast hinnast, seetõttu võrreldakse enne ostu igat nimetust ja püütakse teha soodsam ost. Raamatute keskmiseks hinnaks kujunes **8,45**.

Järjekindlalt tegeldakse fondist aegunud, katkiste ja ka üleliigseteks muutunud eksemplaride kustutamisega.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu komplekteerimisosakonna vahendusel täiendati keskkogu 3 osakonna ja 3 haruraamatukogu raamatuvarasid.

-annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Oma panuse kingituste ja annetuste näol andsid raamatukogule eraisikud, ettevõtted, organisatsioonid. Annetuste osakaal oli 2020. aastal **1,69%**.

-kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Komplekteerimissummad on võimaldanud komplekteerida küllalt laia valiku väljaandeid kõigile sihtrühmadele. Raamatuid tellime 1 eksemplari kaupa, kui on mõne nimetuse järgi suurem nõudlus, siis oleme suurendanud eksemplaarsust vastavalt komplekteerimis-põhimõtetele. Puudutab see koolikirjandust ja lugejate seas populaarsete autorite raamatuid.

Vene keelt emakeelena kõnelevad lugejad eelistavad ülekaalukalt vene keeles kirjutavaid autoreid.

Eesti keele õpikud on jätkuvalt populaarsed just täiskavanute seas ja leiavad väga aktiivset kasutamist, kuna keeleõpe on aktuaalne teema.

E-raamatuid ei ole komplekteerinud.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Süsteemi raamatute üldarv on 01.01.2021 seisuga 317076 eks. Aasta jooksul saadi juurde 7388 eks. Eesti keeles 2794, võõrkeeltes 4594, sellest vene keeles 4580 ja teistes võõrkeeltes 14 eks. Kirjandust osteti 7104 eks., muul moel saadi 284 eks. Sellest annetusi 125 eks. Suur osa raamatutest olid venekeelsed ja bibliokirjed tuli luua. Kokku koostati raamatute bibliograafilisi kirjeid 1932.

Põhilised eestikeelse raamatu tarnijad on Rahva Raamat AS ja Apollo Kauplused OÜ, Raamatu Kodu OÜ; kirjastused AS Varrak, Kirjastuskeskus. Venekeelse kirjanduse tarnijateks on Rahva Raamat AS ja Inforing Media OÜ. Raamatud saame kätte posti teel, kullerfirmade kaudu või toovad tarnijad ise tellitud kauba kohale. Kasutame ka oma transporti. Vajadusel toimub järelkomplekteerimine Eesti Hoiuraamatukogu, hulgemüügifirmade või kirjastuste pakkumiste kaudu. Komplekteerimisrahaga tulime välja. Raamatute hinnad on jätkuvalt tõusuteel, seda ka venekeelse kirjanduse osas.

Haruraamatukogudel ja keskkogu osakondadel on võimalus tellida kirjandust tarnijate (eesti- ja venekeelne kirjandus) tellimisnimekirjade alusel. Eestikeelset kirjandust tellime harukogudele ka osaliselt arvestades nende lugejagruppe, huvisid ja lugejate arvu. Alati on võimalus anda edasi oma soove teema või konkreetse väljaande kohta, mis saab võimalusel täidetud.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Ajakirju telliti kogu süsteemile 233 komplekti ja 146 nimetust. Eesti keeles 107 ja vene keeles 126, komplekti. Nimetusi telliti eesti keeles 62, vene keeles 84. Ajalehti kokku 72 komplekti ja 31 nimetust. Eestikeelseid 36 komplekti ja 15 nimetust, venekeelseid 36 komplekti ja 16 nimetust. Ajakirjandust tellisime AS Õhtuleht Kirjastus, AS Express Posti, AS Ekspress Meedia, Ühinenud Ajakirjad AS, OÜ Edusamm-Posti (venekeelsed), AS Lehepunkti (venekeelsed) ja erinevate toimetuste kaudu. Kahjuks on ka perioodikaväljaannete hinnad jätkuvalt tõusuteel ja peab tegema valikuid, mida tellida.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid komplekteerisime ostmise teel vähe, 3 eksemplari.

Fond täienes kokku 41 auvisega ja 1 el.teavikuga. Auviste ja elektrooniliste teavikute seis 01.01.2021 on 4831.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Süsteemis kustutati raamatuid 12438 eks. Võrreldes 2019.aastaga 1697 eksemplari võrra rohkem (2019.a. Kustutati 10741 eks.). Kustutati kirjandust, mis on rābaldunud ja sisult aegunud.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Tasuliste teenustena pakutakse koopiate valmistamist, skanneerimist, internetist trükkimist. Ühtegi eelpool nimetatud teenust ei osutatud lugejatele viiruse tõttu suletud perioodil. Kuna teaviku eksemplaarsus on jäänud väiksemaks ja igasse harukogusse ei tellita kõiki nimetusi, siis sellest tingitult kasutatakse pidevalt süsteemisest laenutamist. Aasta alguses viidi läbi KRK lugemissaali lugejate hulgas küsitlus nende lugemiseelistuste kohta, et milliseid ajakirju

ja ajalehti nad tahaksid lugeda. Sellega arvestati 2020 a. tellimuste tegemisel. Samuti viidi lugejate hulgas läbi küsitlus, millistel teemadel soovitakse üritusi korraldada ja milliste inimestega soovitakse kohtuda.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Kohtla-Järve Keskraamatukogul ja haruraamatukogudel on kokku 47 arvutit, neist lugejate kasutuses avaliku teabe kättesaamiseks 16. WiFi võrgu kasutamise võimalus on Keskraamatukogu peamajas, lugemissaalis ning Ahtme haruraamatukogus. Raamatukoguhoidjad õpetavad lugejaid kasutama lugejaandmebaasi URRAM, artiklite andmebaasi DIGAR ja teiste raamatukogude elektronkatalooge. 2020. aastal abistati lugejaid küsimustega, mis on seotud Smart ID, Mobil ID ja digiallkirjaga. Aidati luua kasutajakontot sotsiaalvõrgustikes.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 3

Raamatu-kogu	Lugejad 2019	Lugejad 2020	Muutus (+-)
Kohtla-Järve KRK	5578	4982	- 596

Raamatu-kogu	Külastused 2019	Külastused 2020	Muutus (+-)	Virtuaal-külast. 2019	Virtuaal-külast. 2020	Muutus (+-)
Kohtla-Järve KRK	110194	86849	- 23345	4273	4490	+ 217

Raamatu-kogu	Laenut-d 2019	Laenut-d 2020	Muutus (+-)	Päringud* 2019	Päringud* 2020	Muutus (+-)
Kohtla-Järve KRK	277984	232685	- 45299	7578	11021	+ 3443

Ootuspäraselt langesid seoses pandeemiaga ja ka linna elanike arvu vähenemisega kõik arvulised näitajad, seda nii täiskasvanute kui ka laste osas. Suurenes vaid infopäringute arv. Kohallaenutuste arv vähenes 24600 võrra (2019.a. 63628 ja 2020.a. 39028).

Liigialaselt loeti kõige rohkem ilukirjandust. Järgnes meditsiini-, kirjandusteadus-, filosoofiaalne kirjandus. Keeleliselt oli laenutusi kõige rohkem vene keeles. Järgenes eesti-, ja inglisekeelne kirjandus. Lisaks kohustuslikule koolikirjandusele ja keeleõpikutele olid temaatiliselt endiselt populaarsed detektiivid, fantastika ja nn. naisteromaanid. Eesti keeles olid nõutavama autorid I. Lember, O. Luts, K. Priilinn, L. Kepler, L. Riley jt.

Vene keeles olid jätkuvalt populaarsed autorid A. Marinina, T. Poljakova, V. Kolõtšev jt.

*Infopäringud

Kui kõik raamatukogunäitajad on langenud, siis infopäringute arv kasvas. Kokku oli süsteemis 11021 infopäringut. Eelmisel aastal oli 7578.

Päringuid tehti paljudel erinevatel teemadel. Nt.

- Vanasõnad ja aforismid koolide kohta
- Inglise kiningannad Elizabethid
- erivajadustega lapsed, töö nendega
- Kohtla-Järve "Siidusuka" linnaosa ajaloost jne.

Raamatu-	Virtuaalnäituste	Virtuaalnäituste	Virtuaalnäitust	Virtuaalnäituste
----------	------------------	------------------	-----------------	------------------

kogu	arv 2019	arv 2020	e külastajate arv 2019	külastajate arv 2020
KRK		2		245

4.3 RVL teenindus

Kogu süsteemi peale kokku oli

RVL välja – 2005

RVL sisse – 527

RVL võimalust kasutasid KRK, lugemissaal, Ahtme ja Somp HRK. Mujalt tellijateks Jõhvi, Lääne-Virumaa, Pärnu Keskraamatukogud, Vinni-Pajusti raamatukogu. Sisse telliti haruraamatukogudest, samuti Jõhvi, Lääne-Virumaa, Pärnu, Sillamäe Keskraamatukogudest ning Mäetaguse, Kuremäe, Kurtna raamatukogust Harjumaalt.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

Laste teenindusega tegelevad süsteemis kõik raamatukogud. Kohalikul tasandil jätkus koostöö traditsiooniliselt linna koolide ja lasteaedadega. Koostöö väljendus põhiliselt raamatuürituste ja lugejakoolituste planeerimises ning läbiviimises. Tehti koostööd ka lapsi teenindavate KRK harukogudega. Kui varem toimus aktiivne koostöö Somp raamatukogul Somp klubi lastehoiuga, siis viimase likvideerimine, on tekitanud tühimiku lasteteenuste osas. Koolieelikuid sattub Somp raamatukokku vähem kui eelmistel aastatel. Vabariiklikul tasandil toimus koostöö Eesti Lastekirjanduse Keskusega.

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Aasta jooksul saabus lastekirjanduse osakonda 1217 eksemplari raamatuid, enamik neist ühes eksemplaris, välja arvatud eesti- ja venekeelne koolikohustuslik kirjandus, millest mõnda saabus 2-4 eksemplari. Raamatuid saabus eesti keeles 455, võõrkeeles 762, sh. vene keeles 761. Neile järgnes liik 5 (61 eks) ja liik 7 (59 eks). Ajakirju võeti arvele 26 nimetust, telliti ajaleht Postimees ja lisa Postimees Junior. Lauamänge lisandus 6. Kustutati 2013 eksemplari raamatuid ja 83 komplekti ajakirju. Eesti keeles kustutati 777, võõrkeeles 1236, sh. vene keeles 1227. Kogu komplekteerimisel olid peamiseks allikaks ja abiks komplekteerimisosakonna tellimisnimestikud, pidevalt jälgiti kirjastuste reklaame. Lugejate soove arvestades, toimus ka järelkomplekteerimine. Hinnang kogu komplekteerimisele on hea.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 4

Rmtk	Lug-d 2019	Lug-d 2020	Muutus (+/-)	Külast-d 2019	Külast-d 2020	Muutus (+/-)	Laenut 2019	Laenut 2020	Muutus (+/-)
K.-Järve KRK	1862	1607	-255	30775	24292	-6483	31350	26008	- 5342

Nii nagu oodata oligi, on kõikide meie raamatukogude laste arvulised näitajad juba teadaoleval põhjusel negatiivsed.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Enim laenutati ilu- ja lastekirjandust. Suur oli huvi loodusteadusalase ja meelelahutus-kirjanduse vastu. Kõige rohkem laenutati jätkuvalt Eno Raua “Sipsik” vene keeles, eesti

keeles O. Lutsu "Kevade", järgnesid A. Kivirähk "Karneval ja kartulisalad". Venekeelsete laste seas laenutati enim ajakirja "Том и Джерри», eesti keeles laenutati enim ajakirja „Hea Laps“. Venekeelsetele lastele tutvustati ja soovitati eesti lastekirjanduse klassikuid E. Niitu, H. Mändi ja E. Valterit. Eesti keeles olid populaarsed veel K. Kass, I. Tomusk, M. Keränen. Vene keeles olid populaarsemad autorid X. Вебб, Д. Медоус, С. Нурдквист, Д. Кинни. Suur huvi oli internetimänguteemaliste raamatute vastu: huvipakkuvad neist olid sarjad „Minecraft“, „LEGO“, nii eesti kui vene keeles. Jätakuvalt on populaarsed jaapani autorite nn. anime koomiksid. Kohallaenutuses pakusid enim huvi looduse- ja arvutimängudeteemalised raamatud, kõige väiksematele erinevad pusled ja muusikaga mänguraamatud.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

LISA 4

Kõikides raamatukogudes, kes teenindavad lapsi, korraldati raamatukogutunde, kirjandushommikuid (nt. "Põhjamaa ja lõunamaa loomad", "Eno Raua raamatukangelased", "Eesti kirjanikud vene keeles" jt.), ülevaateid kirjandusest, ettelugemisi. Raamatuüritusi korraldati kõige erinevatel teemadel. Põhiliselt korraldati üritusi koolieelikutele ja põhikooliõpilastele.

Vaatamata keerulisele olukorrale, korraldati aasta alguses ja lõpus võimaluste piires ka üritusi. Võrreldes eelmise aastaga oli korraldatud ürituste arv väiksem. Kokku korraldati lastele 42 üritust, millest võttis osa 934 last. (2019. a. 126 lasteüritust, millest võttis osa 2699 last)

Eelmisel aruandeaasta koolivaheaegade sisustaja "Meistritetuba" korraldati vaid kahel korral ja vähematele lastele. Reklaami ei tehtud. Kahel korral korraldati viktoriin "Nossovi lõbusad lood". Sompa hruraamatukogus loeti lastele raamatuid ette kahel korral.

Ahtme HRK korraldati viktoriin loetud raamatute temal, millest võttis osa 30 last.

Keskraamatukogu lugemissaalis oli väga populaarne Heli Männi nukumajade näitus. Paraku näituse avamist ei saanud viiruse leviku tõttu korraldada. Näitust käis vaatamas 192 last.

KRK laenutusosakonnas märtsis ja septembris planeeritud raamatukoguga tutvumiseks korraldatud ekskursioonid 9. klassidele ja gümnaasiumi õpilastele jäid ära.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Koduteenindust pakuvad Keskraamatukogu laenutusosakond, lugemissaal, Ahtme ja Sompa HRK- d. Kokku saab koduteenindust 16 lugejat. Kahele lugejale ostutatakse koduteenindust individuaalse arvutiõppe näol. Tegemist on eakate inimestega, kel liikumisraskused. Aasta jooksul osutati neile teenust 33 korral.

Tabel 5

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	110	456	16

Tabel 6

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Lugemissaal	2	5
Ahtme HRK	4	93
Kokku	6	98

Üritusi korraldati sellel aastal vähem kui eelmisel aastal. Esineti Ahtme pensionäride päevakeskuses. Äramärkimist väärib ka Valgevene Kultuuriseltsile osutatud teenus. Kaks töötajat aitasid seltsil luua valgevenekeelset raamatukogu.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

Kõikides raamatukogudes korraldatakse teemakohaseid (tähtpäevad, juubelid, pühad) näitusi ja väljapanekuid. Suur osa väljapandud näitustest oli seotud kultuuriinimeste sünniaastapäevadega nt. Fred Jüssi, Jaan Kross, Georg Ots jt.

Näituseid/väljapanekuid tehti kogu süsteemis kokku 336, üritusi 69. Üritustel osales 1568 inimest. Laste üritusi oli kokku süsteemi peale 42 ja neis osales 934 last.

2020. aasta huvitavamad näitused olid:

- Läbi ekraani inimeste elutoas... ETV 65 (KRK laenusosakond)
- Ütled kodu, mõtled keelt (sammas)
- Oktoober - eesti kirjanduse kuu (sammas)
- Rändame läbi Eestimaa (KRK lasteosakond)
- Raamatuseljanaljad (sammas)
- Эстонские сказания (sammas)
- Eesti keele aasta - riigikeel 100 (KRK lugemissaal)
- Kaevurite päev (sammas)
- Vinüülplaatide ajaloost (sammas)
- Euroopa lossid: kuningate ja rüütlite pärand (Ahtme HRK)
- "Жизн не настолько длина, чтобы скучать" Агата Кристи (sammas)
- "Teie kunst on päiksepaistelisel kaunis..." Georg Ots 100 (Oru HRK)
- Fred Jüssi 85 (sammas)
- Heiki Vilep ja tema viguriga jutud (Sompa HRK)
- Soome-ugri saladused (sammas) jt.

KRK lugemissaali konverentsisaalis oli üleval 11 suurt näitust:

- Heli Männi nukumajad
- Enn Käis "Mustrid ja värvid kiviriigis"
- Marju Mõru maalid lõuendil ja kividel
- Olga Šištsenko fotonäitus "Suve värvid" (virtuaalnäitus) jt.

Lugemissaalis toimus eelmisel aastal 12 suuremat üritust:

- "Tartu rahu, põigetega eelsesse ja järgnevasse" Ivika Maidre
- „Живая Индия“ Kirjanduslik-muusikaline õhtu
- „Mees ja naine kirjanduses ja päriselus“ Kohtumine Mart Kadastikuga
- „Mustrid ja värvid kiviriigis“ Enn Käis jt.

KRK lugemissalis toimus traditsiooniline Põhjamaade kirjandusnädala raames ettelugemine. Ahtme HRK-s toimus kord kuus „Reedene jututuba“. Teemadeks: raamat "Selg sirgu", Jaan Kross 100, legendid lilledest, J. Kuuskemaa raamatud Tallinna pärimustest ja tõsilugudest.

KRK lasteosakonnas ja Sompa harukogus muidu populaarsed lastele mõeldud tegevused jäid sel aastal reklaamimata ja sellest ka tavapärasest väiksem ürituste ja nendest osavõtjate arv.

Peamisteks koostööpartneriteks on:

4.6.1 kohalikul tasandil

- Kohtla-Järve ja Ahtme Pensionäride Päevakeskus
- Kohtla-Järve, Ahtme, Puru ja Sompa koolid ja lasteaiad
- Ajaleht „Põhjarannik“, "Панорама"
- Eesti erinevad raamatukogud
- Kohtla-Järve Kunstide Kool

- Kohtla-Järve linna Kunstnike Ühendus
- Vene Literaatide Eesti Ühing „Русское слово»
- Sankt-Perburi kirjanikud
- Ida-Virumaa Valgevene Kultuuriselts BEZ
- Kohtla-Järve Linnavalitsus
- Eesti Higeekassa
- Swedbank
- Pääste- ja Politseiamet
- IVOL

Novembrikuus toimus aktsioon "Olen nähtav", mille raames laenutajatele jagati helkureid. Kokku jagati 241 helkurit.

4.6.2 riiklikul tasandil

- Eesti Lastekirjanduskeskus
- ETKA ANDRAS
- Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis
- OÜ „Urania“
- Eesti Hoiuraamatukogu

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

Peamised koostööpartnerid. Millised on maakonnas/linnas olnud raamatukogude tegevust toetavad isikud ja asutused. Milliste (mälu)asutustega tehakse koostööd, ka lasteteeninduses. Üldiseloostus, milliseid üritusi korraldati, sh ka näitused ja kellele. Erineva keele ja kultuuritaustaga inimeste sidususe suurendamine.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Lugejakoolitust viiakse läbi vastavalt vajadusele. Jätkati 2017. a lõpus alustatud eakamatele suunatud arvutialaste individuaalkoolitustega. Vaatamata raskele aastale, ei olnud koolitustundide arv sugugi väike. Arvutialast individuaalkoolitust anti 2020. aastal 35 inimesele ja 106 tundi (60 min) (2019. aastal 31 inimesele ja 138 tundi). Kahele eakale osutatakse individuaalõpet kodus nende liikumisraskuste tõttu. Kokku käidi mõlema juurde 35 korral. Lisaks õpetatakse kasutama raamatukogu programmi „Urram“, kasutama internetipanka, kuidas teha väljavõtteid, erinevaid maksevõimalusi (SMART-ID, MOBIILI-ID), kuidas anda digiallkirja. Samuti kuidas kasutada sotsiaalmeediat. Suurt rõhku pandi turvalisuse õpetamisele.

4.8 Raamatukoguteenus turundus ja väljaanded

Raamatukogu ja raamatuürituste reklaamiks kasutati kohalikku ajakirjandust („Põhjarannik“, „Инфопресс“, „Панорама«). Samuti jagati infot ja levitati reklaami raamatukogu kodulehel ja FB-s, venekeelses FB lehel "Kohtla-Järve linn ja inimesed".

Tähtsal kohal on kontaktid kooliraamatukoguhoidjate, koolide ja lasteaedade õpetajatega, kelle abil planeeritakse lastele raamatukogutunde ja üritusi.

Lugejatele antakse kaasa infovoldikuid ja reklaami tulevaste ürituste kohta.

Reklaamkuulutuste viimine koolidesse ja linna asutustesse.

Meie üritustel on välja kujunenud kindlad osalejad, kes on jätnud oma kontaktid, et neid informeeritaks telefoni või meili teel järgmistest üritustest.

4.9 Andmebaasid.

2020. aastal jätkati eesti – ja venekeelse elektroonilise kodulooandmebaasi loomist kohalike ajalehtede baasil. Kodulooandmebaasi tehti 322 kirjet. Kodulehe vahendusel saab kasutada andmebaasi URRAM

5. 2021. aasta tegevused

2020. aasta oli raske aasta kõigile, ka raamatukogudele. 2021. aasta eesmärkideks on suurendada kõiki arvulisi näitajaid, mis seoses pandeemiaga langesid veelgi rohkem. Jätkame fondide igapäevast korrastamist. Veelgi suuremat rõhku panna vanemaealiste arvutikasutuse oskuste õpetamisele. Eriti individuaalõppe kaudu, kuna mitme aasta kogemus näitab, et see on kõige efektiivsem õppemeetod. Selleks, et aidata abivajajaid nutiseadmete kasutamisel, pöörame rõhku rohkem personali dipädevuse õpetamisele. Olukorra normaliseerudes jätkame senisest veel aktiivsemalt ürituste korraldamise ja reklaamimisega nii täiskasvanutele kui ka lastele, et tuua lugeja tagasi raamatukokku, kelle külastused siia on jäänud arusaadaval põhjusel harvemaks. Jätkata paralleelselt tavapärasele näitustele ka virtuaalnäituste tegemist.

Koostajad:

Direktori asetäitja Margit Aavere

Direktor Aime Aarma

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
Kohtla-Järve Keskraamatukogu	10	318 AT	252 €

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Keskraamatukogu uudiskirjanduse ülevaade kohalikus väljaandes "Infopress" märtsis

Ahtme pensionäride päevakeskuses ettekanded:

1. Admiral Koltšak
2. Mihhail Bulgakov
3. Alla ja Robert (Roždestvenski)
4. Bella Ahmadulina

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2020)
Ahtme HRK	Katuse remont

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Keskraamatukogu lasteosakond	06.01 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	13
	07.01 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	16
	08.01 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	19
	10.01 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	20
	13.01 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	19
	14.01 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	15
	02.02 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	13
	02.02 Teemahommik "Põhjamaa ja lõunamaa loomad"	17
	05.02 Viktoriin "Nossovi lõbusad lood"	16
	07.02 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	20
	07.02 Teemahommik "Ilon Wikland -90"	12
	07.02 Teemahommik "Ilon Wikland-90"	20
	10.02 Kirjandushommik "Eno Raua raamatukangelased"	11
	11.02 Viktoriin "Nossovi lõbusad	20

	lood”	
	12.02 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	84
	13.02 Nukitsa konkursi raamatute tutvustus	70
	20.02 Viktoriin”Nossovi lõbusad lood”	20
	27.02 Kirjandushommik ”Eesti kirjanikud vene keeles”	21
	25.02- 28.02 Meistrite Tuba “Kodumaa värvid”	52
	12.03 Kirjandushommik”Eesti rahvajutu aasta”	35
	11.03 Muinasjutuhommik “Muinasjutte kaisukarule”	15
	13.03 Teemahommik ”Emakeele kaunis kõla”	15
	13.10 Ettelugemise võistlus ”Minu vanaisa nägi, kuidas kerkis Munamägi..”	25
	14.10 Ettelugemise võistlus	20
	15.10 Ettelugemise võistlus lõppvoor	33
	15.10 Teemahommik ”Raamatukoguhiir Hulda tuleb külla”	20
	22.10 Joonistusnäituse”Reis digimaailma” külastamine	14
	26.10 Teemahommik ”Raamatukoguhii Hulda tuleb külla”	20
	20.10- 23.10 Meistrite Tuba “Kaisukaru - pehme, karvane”	36
	27.10 Teemahommik ”Raamatukoguhiir Hulda tuleb külla”	18
	05.11 Teemahommik ”Raamatukoguhiir Hulda tuleb külla”	17
	06.11 Teemahommik ”Raamatukoguhiir Hulda tuleb külla“	15
	09.11 Ettelugemispäev "Põhjala maailmas”	20
	10.11 Põhjamaade kirjanduse nädal, raamatute tutvustus	19
	11.11 Teemahommik ”Raamatukoguhiir Hulda tuleb külla”	20

	12.11 Põhjamaade kirjanduse nädala lõpetamine, ettelugemine	20
	03.12 Teemahommik ”Raamatukoguhiir Hulda tuleb külla “	16
	03.12 Muinasjutuhommik ”Päkapikk tuleb külla”	16
	09.12 Teemahommik ”Raamatukoguhiir Hulda tuleb külla”	17
	10.12 Teemahommik ”Raamatukoguhiir Hulda tuleb külla”	15
Keskraamatukogu lugemissaal	09.11-11.12 Nukumajad kunstiõpetaja Heli Männi kogust	
Ahtme haruraamatukogu	Viktoriin loetud raamatute teemal	30

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

Kuidas on maakonnas/linnas täidetud raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid? Palun analüüsige ja andke hinnang.